

STORTINGET

Representantforslag 195 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentant Geir Pollestad

Dokument 8:195 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Geir Pollestad om fleksibel innføring av ny gjødselforskrift

Til Stortinget

Bakgrunn

En vellykket implementering av ny gjødselforskrift forutsetter at bøndene får tid, verktøy og forutsigbare rammer for å tilpasse seg. Det er mulig å legge til rette for nettopp det – uten å endre målene for miljø, vannkvalitet eller ressursutnyttning.

Fleksibilitet i overgangsfasen vil gjøre at flere klarer å følge forskriften, og at resultatene blir bedre både for bonden, miljøet og selvforsyningen. Det må også sikres at ny forskrift ikke går ut over avlingsnivå og selvforsyningsgrad av norske jordbruksvarer.

Den nye gjødselforskriften er vedtatt for å sikre bedre ressursutnyttning, redusert avrenning og et mer bærekraftig landbruk i hele landet. Det er et mål som både bønder, forvaltning og samfunnet ellers stiller seg bak. Samtidig er det tydelig at innføringen av enkelte av kravene, særlig ordningen med balanse gjødsling, krav til lagerkapasitet og dokumentasjon, skaper utfordringer i en overgangsperiode. Det er heller ikke klart om rammene som ble lagt da forskriftene ble fastsatt 31. januar 2025, er tilstrekkelige for en praktisk og gjennomførbar innføring av kravene.

Mange bønder står midt i store investeringer i gjødsellager og tilpasning til nytt regelverk. For mange bønder vil det rett og slett ikke være mulig å møte alle nye

krav innen datoene som er satt, selv om de gjør alt de kan for å følge opp regelverket.

Videre er det fortsatt uklarerheter knyttet til praktisk gjennomføring av balanse gjødsling. Verktøy, beregningsmodeller og veiledningsmaterieell er ikke fullt utviklet. Det skaper usikkerhet både for bøndene som skal følge forskriften, og for kommunene som skal kontrollere at den blir fulgt. Det er viktig at dette er klart i god tid og ikke minst at det gjøres enkelt og praktikabelt.

For at regelverket skal fungere etter hensikten, nemlig å verne miljøet og samtidig sikre et levende og framtidrettet norsk jordbruk, er det nødvendig med en fleksibel innføring som gir næringen tid, forutsigbarhet og praktiske rammer for gjennomføring. Det er også blitt aktualisert gjennom den usikkerheten krigen i Midtøsten har skapt for utvikling av gjødselforiser.

Dette representantforslaget har som mål å sikre at overgangsfasen til nytt regelverk blir gjennomførbar og realistisk. Forslaget handler ikke om å svekke miljømålene, men om å sikre en trygg og faglig god innfasing som gjør at flere faktisk klarer å etterleve regelverket, samtidig som det ikke går ut over bondens økonomi og målet om økt selvforsyning.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at ordningen med balanse gjødsling innføres fleksibelt, slik at det er et reelt alternativ til de absolutte grensene for gjødsling.

2. Stortinget ber regjeringen etablere en midlertidig ordning for dispensasjon ved forsinkelse i utbygging av gjødsellager.
3. Stortinget ber regjeringen utrede og etablere overgangsordninger for driftsenheter som får vesentlig økte arealkrav som følge av nye fosforgrenser, slik at endringene kan håndteres gradvis og uten uforholdsmessige økonomiske konsekvenser.
4. Stortinget ber regjeringen sikre enhetlig nasjonal praksis for håndheving av ny gjødsselforskrift, gjennom tydelige styringssignaler til statsforvalterne, slik at dispensasjon, tilsyn og balansegjødsling praktiseres likt i hele landet.
5. Stortinget ber regjeringen i løpet av 2026 legge fram en statusrapport om innføringen av den nye gjødsselforskriften, som beskriver utfordringer, regionale forskjeller, behov for ytterligere justeringer og framdriften i utviklingen av verktøy for balansegjødsling.
6. Stortinget ber regjeringen vurdere om det er hensiktsmessig å utsette ikrafttredelse av nytt gjødselregelverk til 1. januar 2028 og forskyve gjennomføringsplanen med ett år.

19. mars 2026

Geir Pollestad